

A vizek és közcélú vízellátási munkák fenntartásáról

A 120/1999. (VIII. 6.) a vizek és a közcélú vízellátási munkák fenntartására vonatkozó feladatokról szóló kormányrendelet megalkotásának legfontosabb, nyilvánvaló célja, hogy a különböző, szennyező anyagokkal terhelt vízbevezetések okozta többlet fenntartási munkák költségeit ne csupán az állam, illetve az önkormányzatok viseljék, hanem megfelelő arányban maguk a vízhasználók is hozzájáruljanak ahhoz, szem előtt tartva „a szennyező fizet” elv tartalmiságát is.

A jogszabály 1999-ben jelent meg, ám bizonyos nehézségek miatt szélesebb körbeni gyakorlati alkalmazására csak a tavalyi évtől kezdődően került sor.

A rendelet hatálya az állam vagy az önkormányzat tulajdonában álló felszíni vizekre – vízfolyásokra, természetes tavakra, ezek medrére és partjára –, valamint a víziközművek kivételével a

közcélú vízellátási munkákra terjed ki.

A rendelet meghatározza a fenntartás, a közérdekű fenntartás és a fenntartó fogalmát. Az állam és az önkormányzatok a tulajdonukban álló vizek és közcélú vízellátási munkák fenntartásáról olyan színvonalon és olyan mértékben kötelesek gondoskodni, amely lehetővé teszi vízgazdálkodási közfeladataik ellátását. A közfeladatok ellátásának szakmai követelményeit a jogszabályok, illetve a közcélú vízellátási munkák vízgazdálkodási célját, rendeltetését is rögzítő hatósági (vízjogi) engedélyek határozzák meg.

A fenntartó által elvégzett, de a közérdekű fenntartás körében nem tartozó fenntartás költségeit az abban érdekelt személyek, illetve az azt igénylők a rendeletben foglaltak szerint a fenntartó részére kötelesek megtéríteni.

A fenntartási többletköltségeket a megállapított (megállapítható) érdekelt-

ség arányában a fenntartás összköltségéhez viszonyítva, vagy a közérdek mértékét meghaladó költségekre figyelemmel kell megállapítani.

Mindezekre tekintettel a fenntartónak és az igénylőnek a felmerülő munkákról és többletköltségekről, illetve az ezzel kapcsolatos fizetési kötelezettség mértékéről szerződésben kell megállapodnia, mely szerződést a hatósági engedély iránti kérelemhez csatolni szükséges.

A szerződésnek az általános követelményeken túl tartalmaznia kell a fenntartó által ellátott vízgazdálkodási közfeladatot és azt a tevékenységet, melyet ezen túl végez; a felmerülő, tervezett költségeket és az érdekelt arányában a megállapított többletköltség mértékét; a fizetési kötelezettség teljesítésének módját, határidejét.

A fenntartási többletköltségeket és az ennek megfelelő költségviselés mértékét (összegét) évenként meg kell határozni.

Lehetőséget ad a jogszabály arra is, hogy a szerződő felek megállapítsanak egy olyan legkisebb igénybevétel, amely még nem eredményez fizetési kötelezettséget.

A jogszabály gyakorlati alkalmazásának szakágazatok közötti koordinációját a Vízgazdálkodási Osztály látja el, az illetékes szakágazatok és szakaszmérnökség együttes javaslatot tesznek a megállapodás egyes részleteire, a szerződés elkészítése pedig az Igazgatási Osztály feladata.

A Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság már kötött ilyen jellegű szerződéseket, mégpedig az Élővíz-csatorna, a Gyepes-csatorna, a Holt-Sebes-Körös és a Nagytóti Topronygyos-csatorna egyes szakaszaira szennyvíztisztító telepek tisztított szennyvíz-, fürdő használtvíz- és halastavi lecsapolóvíz bevezetések okozta többletfenntartások elvégzésére.

Lúczy Gergely

A vízhasználóknak is hozzá kell járulni a fenntartási munkákhoz

Víz Világnapi köszöntő

A naptár egyre több napjához kapcsolódik valamilyen világnapi esemény, megemlékezés.

A világnapok a figyelemfelhívás napjai, a figyelemfelkeltés eszközei. Ilyenkor igyekszünk ráirányítani a közfigyelmet valami olyan dologra, ami az év minden napján fontos kellene, hogy legyen mindenki számára.

Március 22-e a Víz Világnapja, amiről 1993-ban emlékeztek meg először világszerte. Azt gondolom, hogy a víz, az élet, az emberi egészség és az ökoszisztéma alapvető eleme, megannyi élményünk és gondunk forrása megérdemli a közfigyelmet, azt, hogy világnapja legyen.

Az ENSZ minden évben közzéteszi a Víz Világnap aktuális jelmondatát, ami az idén: „Víz a jövőért”.

Ebben a szlogenben megfogalmazódik a vizek mennyiségi és minőségi védelmének fontossága, a vizek jó állapotának megteremtése és megtartása a jövő generációi életfeltételeinek biztosítása érdekében és mindazoknak a felelőssége, akik ezekért a célokért tenni képesek.

A Víz Világnapját a Föld számos országához hasonlóan a magyar vízügyi szolgálat is gazdag rendezvénysorozattal ünnepli. Az országszerte zajló programok a szakemberek mellett a civil társadalom számára is hasznos informá-

ciókat szolgáltatnak a vízgazdálkodás jelenéről és elkövetkező feladatairól.

Az elkövetkező években a vízgazdálkodás, a természetvédelem és a környezetvédelem egyik legfontosabb feladata az Európai Unió Víz Keretirányelv végrehajtása lesz. Az Európai Unió csatlakozás egyik súlyponti területe a vízgazdálkodáshoz kapcsolódó környezetvédelmi előírások teljesítése. Ezen belül hangsúlyosan a vízkészletek mennyiségi és minőségi védelme, a jelenlegi állapotok javítása a cél, melynek egyik leghatékonyabb eszköze a keletkező szennyvizek összegyűjtése és megfelelő tisztítása, mielőtt a befogadó vízfolyásokba vezetnék a használt vizeket.

Magyarországon a közműöllő még mindig nagyon nyitott. A vezetékes vízellátó hálózat minden településen kiépült, ezzel szemben a lakásállománynak csak mintegy 60%-a rendelkezik valamilyen elfogadott szennyvízelvezetéssel. Nem véletlen tehát, hogy az Európai Unió csatlakozásra készülve az egyik legfontosabb feladat a szennyvízcsatornázás fejlesztése.

A vonatkozó Uniói irányelv előírja, hogy a felszíni és a felszín alatti vizek védelme érdekében a szennyvizek ártalommentes elhelyezéséről gondoskodni kell. Minden 2 ezernél nagyobb lélekszámú településen, illetve

szennyvízelvezetési agglomerációban az összegyűjtött szennyvizet csak legalább biológiai fokozatú tisztítás után szabad az élővizekbe vezetni.

A gazdaságosan nem csatornázható településeken egyedi, környezetbarát szennyvízelhelyezésről kell gondoskodni.

A kormányrendelettel elfogadott, 2015-ig szóló program mintegy 1000 milliárd Ft-os költségigénnyel közel 2300 települést érint. A program végén 8,3 millió lakosegyenérték szennyvíztisztítótelemi kapacitással számolunk, ami a 2000. végi állapotnak a másfélszerese. A három ütemben megvalósuló program keretében 14.250 km csatorna, valamint 4 millió lakosegyenérték szennyvíztisztító kapacitás megépítése illetve korszerűsítése várható. Az EU-csatlakozásig 50–60%-os állami költségvetési támogatás, 20–30% EU-forrás, valamint 10–30% önkormányzati saját erő biztosítja a programban előirányzott beruházások megvalósítását. 2004–2006. között hazánk, mint tagállam a szennyvízes szakterületre évi 15–20 milliárd Ft támogatást kaphat a Kohéziós és a Strukturális Alapokból.

Békés megyében 2015-ig mintegy 650 km szennyvízcsatornát és 30 ezer m³/d szennyvíztisztítási kapacitást kell megépíteni.

Ezen feladatok súlya, Európai Unió csatlakozásai indokoltá teszik a meghívóban jelzett „Európa = tisztább víz” szlogen megfogalmazását.

Az idei Víz Világnapi ünnepnek különös hangsúlyt ad a jelenleg zajló Kyotói Harmadik Víz Világforum.

A számos ország, valamint kormányzati és nemzetközi civil szervezet részvételével zajló Fórum alapvető célja az a törekvés, hogy a XXI. században garantálni kell a víz-biztonságot. Az ENSZ a 2003. évet az „édesvíz nemzetközi éve”-nek nyilvánította, ezzel is hangsúlyozva a víz jelentőségét.

A Víz Világnapja alkalmából tisztelettel köszöntöm mindazokat, akik hivatalosan vagy azon kívül, belső meggyőződésüktől vezérelve tesznek a vizek védelme, a fenntartható fejlődés biztosítása érdekében, és a jövőt illetően is partnerül hívok mindenkit, dolgozzunk együtt a vizek jó állapotának megteremtéséért.

(Elhangzott 2003. március 18-án)

Bak Sándor

„Víz a jövőért”

Víz világnap

A Magyar Hidrológiai Társaság Békés megyei Területi Szervezete, a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság és a Vásárhelyi Pál Műszaki Szakközépiskola a víz világnapja alkalmából ünnepi előadást rendezett március 18-án a Szakközépiskola dísztermében. A házigazda, *Török Árpád* igazgató megnyitja után *Bak Sándor* vízügyi igazgató monda el ünnepi köszöntőjét. A szakközépiskola tanulói, *Bíró Orsolya* és *Sas Zoltán*, a „Biológiai vízminősítés Belga Biotikus Index alkalmazásával” tárgyú tudományos munkájuk ismertetésével mutatták be szakmai tanulmányi eredményeiket.

Havasné Szilágyi Eszter a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium főosztályvezető helyettese az Európai unió csatlakozás egyik legfontosabb feladatáról, a Víz Keretirányelv és magyarországi megvalósításáról tartott ismertetőt.

A rendezvényen sor került a szervezők által meghirdetett „Víz a jövőért” rajzpályázat eredményének kihirdetésére és a díjak átadására is. A legjobb Békés megyei pályamunkák részt vettek a Magyar Hidrológiai Társaság és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által meghirdetett országos pályázaton, ahol szép eredményt értek el. Az összesen tizenegy díjazott munkából négyet Békés megyei tanulók készítettek. Az országos díjazottak: *Kriszán Áron*, *Szabó Kinga*, *Megyeri Márta* és *Fehér Gergő* víz világnapi rajzait a pályán is bemutatjuk.

„VÍZ A JÖVŐÉRT” című képzőművészeti pályázat eredményei

Beérkezett rajzok száma: **348 db.**
Országos pályázatra megküldött rajzok száma: **24 db** – ebből a Békés Megyei Pályázaton díjazottak száma: **9 db.**

Díjazottak

I. kategória (6–10 évesek)

1. *Kiss Brigitta*, 1. sz. Általános Iskola, Mezőberény,
2. *Krizsán Áron*, 2. sz. Általános Iskola, Békéscsaba,
3. *Németh Franciska*, Szent I. Általános Iskola, Battonya,
4. *Végh Viktória*, Békéscsabai Evangélikus Gimn. és Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény,
5. *Szabó Kinga*, Békéscsaba Evangélikus Gimn. és Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény.

Fehér Gergő rajza (11 éves)

Krizsán Áron rajza (8 éves)

II. kategória (11–13 évesek)

6. *Bartyik Nóra*, Békéscsabai Evangélikus Gimn. és Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény,
7. *Hajdú Viktória*, Békéscsabai Evangélikus Gimn. és Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény,
8. *Dénes Éva*, Békéscsabai Evangélikus Gimn. és Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény,
9. *Megyeri Márta*, Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola, Szarvas.

Megyeri Márta rajza (11 éves)

Szabó Kinga rajza (8 éves)

Sikeres felülvizsgálat

2003. március 24–25-én az *SGS Hungária Kft.* Tanúsító Auditot tartott a vízrajzi csoportnál és az igazgatóság érintett egységeinél. Az audit valamely tevékenység, folyamat elemeinek részletes felülvizsgálatát, átvilágítását jelenti, ésszerűsítés és egységesítés céljából. A felülvizsgálatot megelőzően, február 24-én az SGS megbízottai előauditot tartottak, melynek célja az volt, hogy a tanúsító auditot megelőzően feltárjanak minél több olyan hibát, amelyet egy hónapon belül javítanunk kellett. A felülvizsgálatot az SGS Hungária Kft.-től *Konc Ákos* és *Fejes Péter* vezette. Szakmai képviselőként az Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság képviselőjében *Dömötör Szilveszter* vízrajzi csoportvezető segítette munkájukat. Az Országos Vízügyi Főigazgatóság az Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóságot jelölte ki arra, hogy igazgatóságunkkal párhuzamosan építse ki minőségirányítási rendszerét az ISO 9001: 2000 szabvány elvárásainak megfelelően. A rendszer kiépítése két év alatt történt meg. A vízrajzi csoport *Urbán Gábor* (MÉRA Kft.) irányítása és felügyelete alatt építette ki a minőségirányítási rendszerét. A tanúsító auditon *Mészáros Benő* képviselte a MÉRA Kft-t, és végigkísérte a két napos felülvizsgálatot. Az első nap nyitóértekezlettel kezdődött, mely során az SGS vezető auditorai ismertették a két nap programját, annak ütemezését, valamint azt, hogy milyen feltételeknek kell megfelelnünk ahhoz, hogy eredményesen zárjuk az auditot. Első lépésként a vezetőség bemutatta a megfogalmazott minőségcélokat, amelyek a folyamatos fejlődés alappillérei. Ezt követően az egyik team a vízrajz szakmai területét vizsgálta, végig ellenőrizve az adatgyűjtés, tárolás, feldolgozás folyamatát, valamint látogatást tettek a Gyulai Szakasz mérnökségen is, meggyőződni arról, hogy a kiépített rendszer ott is a leírtaknak megfelelően működik e. A másik csoport a dokumentumok és feljegyzések kezelését, a megtartott belső auditok és vezetőségi átvizsgálások eredményességét, a vízrajzi tevékenységgel kapcsolatos eljárások és munkautasítások ellenőrzését végezte. A második és egyben a záró napon a Szarvasi Szakasz mérnökségen és a Szeghalmi Szakasz mérnökségen a felülvizsgálók több észlelt és mérőállomást ellenőriztek, valamint mind a két szakasz mérnökségi központban is átfogó felülvizsgálatot tettek. A záró értekezlet során ismertették a két nap tapasztalatait, kiemelve, hogy az előaudit óta milyen jelentős változáson mentünk át, ismertették az észlelt eltéréseket, és jelezték, hogy lényeges hibát nem tudtak

A záródokumentum aláírása

megállapítani, ami azt jelenti, hogy az igazgatóság minden egyes érintett egységre sikeres vizsgát tett. Tájékoztattak arról, hogy milyen formája és feltétele van a tanúsítás megérkezésének, és milyen szabályozása van a tanúsítási embléma használatának. Közel két év munkájának gyümölcse a március 25-i nappal beérett, ami persze nem azt jelenti, hogy innentől kezdve semmi dolgunk, hanem *Konc Ákos* szavait idézve: „Most értük el a kezdőállapotot, és innen kezdődik a neheze.”

Számunkra azonban a mostani akadály teljesítése hatalmas eredmény, és ezúttal szeretném mindazoknak a segítségét megköszönni, akik részt vettek a rendszer kiépítésében, és munkájukkal hozzájárultak ahhoz, hogy a tanúsító auditon megfeleljünk. Egyúttal szeretném kérni, hogy az elkezdett feladatokat folyamatosan végezzük, hiszen egy év múlva megújító audit következik, mert a tanúsítás egy évre szól.

Bányai Barbara
minőségügyi megbízott

Jogszabály-figyelő

A jogszabályokat meg lehet tekinteni a Vízgazdálkodási Osztályon összegyűjtött és rendszerezett lapokban, vagy a hálózaton az F:\Users\Vizgazd\Info\Jogszab könyvtárban.

Rendelet:

30/2003. (III. 18.) Korm. rendelet a víziközelkedés egyes belvízi utakon környezetvédelmi okokból való korlátozásáról és a korlátozás alá eső területeken kiadható üzemeltetési engedélyről (Magyar Közlöny 27. szám – 2003. március 18.)

2/2003. (II. 26.) KvVM rendelet az árvíz- és belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet módosításáról (Magyar Közlöny 20. szám – 2003. február 26.)

3/2003. (III. 7.) KvVM rendelet a Környezetvédelmi alap célfeladatok fejezeti kezelésű előirányzat felhasználásának és ellenőrzésének szabályairól (Magyar Közlöny 23. szám I. kötet – 2003. március 7.)

4/2003. (III. 7.) KvVM rendelet a Vízügyi célelőirányzat felhasználásának és ellenőrzésének szabályairól (Magyar Közlöny 23. szám I. kötet – 2003. március 7.)

31/2003. (III. 21.) FVM rendelet a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 1996. évi LXXVI. törvény végrehajtásáról szóló 16/1997. (III. 5.) FM rendelet módosításáról (Magyar Közlöny 28. szám – 2003. március 21.)

Közlemény:

Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal közleménye a 2003. április 1-je és június 30-a között alkalmazható üzemanyagárakról (Magyar Közlöny 28. szám – 2003. március 21.)

Lúczy Gergely

Vízügyi felügyeleti ellenőrzés

Igazgatóságunk a 2002. évre vonatkozó vízügyi felügyeleti tervében 166 db engedélyezett vízellátási terv, illetve vízhasználat ellenőrzését tűzte ki célul, melyből **145** esetben folytattuk le az ellenőrzést.

Terven felül **43** esetben tartottunk vízügyi felügyeleti ellenőrzést. Ezek megtartását az FVM Földművelésügyi Hivatalnak átadott létesítmények vizsgálata, valamint a folyamatban levő államigazgatási ügyek is indokolták.

Az illetékességi területünkön lévő 52 db vízmű és 19 db szennyvíztisztító telep és csatornamű közül 2002. évben 30 db vízmű és 16 db csatornamű és szennyvíztisztító telep valamint 5 db ipari üzemi vízügyi felügyeleti ellenőrzését folytattuk le.

A vízügyi felügyeleti ellenőrzésekhez kapcsolódóan 13 esetben került sor hivatalból a vízjogi üzemeltetési engedélyek érvényességi idejének a módosítására.

Az ellenőrzések során olyan jelentős problémával, hiányossággal nem találkozunk, mely külön hatósági intézkedés kezdeményezését vonta volna maga után. Kisebbségi hiányosságként megemlíthető, hogy a műszaki tartalommal bekövetkező apróbb változásokat nem követik automatikusan a vízjogi üzemeltetési engedélyek módosításának kérelmei az üzemeltető részéről.

Felszín alatti vízhasználatok ellenőrzése során (49 db) 3 db engedély nélkül létesített kutat találtunk, mely esetekben az üzemeltetési engedély beszerzésére hívtuk fel az üzemeltető figyelmét.

Engedély nélkül üzemeltetett művek esetében (9 db) felhívtuk az üzemeltetőt a vízjogi üzemeltetési engedély iránti kérelem benyújtására. Engedélytől eltérő üzemeltetés miatt (20 db) a vízjogi üzemeltetési engedély módosítására szólítottuk fel az engedélyest. Védőterület rendbetételére, karbantartásra, kútfej átalakít-

tására (20 db) is fel kellett szólítani az engedélyeseket.

Az ellenőrzés a vízkészlet járulékkal összefüggő kérdésekre is kiterjedt.

Az *árvízvédelmi művek* ellenőrzése körében vizsgáltuk az önkormányzati tulajdonban lévő körtöltéseket, a védőtöltést keresztező műtárgyakat, valamint az FVM-nek átadott műtárgyakat.

Az önkormányzati tulajdonban lévő körtöltések vízjogi üzemeltetési engedélye 1969–1970-ben került kiadásra. Az ellenőrzött körtöltések (2 db) nem az érvényes vízjogi üzemeltetési engedélyek alapján üzemelnek, ezért a felügyeleti ellenőrzés során felszólítottuk az üzemeltetőket a vízjogi üzemeltetési engedély módosítása iránti kérelem benyújtására.

Az ellenőrzött I. és II. rendű *árvízvédelmi töltést keresztező, önkormányzati tulajdonban lévő műtárgyak* engedélyezettségi állapota – két kivétellel – megfelelő, az engedélynek megfelelően történik az üzemeltetés. A műtárgyak, nyomocsövek használatban vannak, műszaki állapotuk megfelelő.

Árvízi biztonságot veszélyeztető állapotot két esetben állapítottunk meg:

1. A műtárgy nem rendelkezett kettős elzárással, ezért nem felelt meg az árvízi biztonságnak (az önkormányzat anyagi lehetőségei függvényében szünteti meg azt az állapotot).

2. A vízkivételi műtárgy előregedett, a csővezeték részben elbontásra került, nem használható. A műtárgy vakkarimával történő lezárására szólítottuk fel az üzemeltetőt addig, amíg a műtárgyat nem korszerűsítik.

Az FVM-nek átadott, ellenőrzött létesítmények vízjogi üzemeltetési engedéllyel az ellenőrzés időpontjában nem rendelkeztek. Az azóta eltelt időszakban több vízjogi üzemeltetési engedély iránti kérelmet nyújtottak be, az engedélye-

zési eljárások folyamatban vannak. A fővédvonalakon lévő műtárgyak üzemképesek, jó műszaki állapotúak.

A *vízrendezési létesítmények* ellenőrzése során 11 önkormányzat vízrendezési létesítményeit ellenőriztük, valamint egy vizitársulatnak az 1999–2000. évben megvalósított közcélú csatornáit, vízrendezési műveit vizsgáltuk.

Az önkormányzatok a belterületi csapadékvíz elvezető rendszerekre vízjogi üzemeltetési engedéllyel nem rendelkeztek, ennek pótlására felhívtuk az üzemeltetők figyelmét.

A társulat kezelésében lévő művek engedélyezettségi állapota változó.

A belvízvédekezés ideje alatt a társulat által engedély nélkül megvalósított művek esetében a fennmaradási, illetve a továbbépítéshez létesítési engedélyezési eljárások folyamatban vannak. A mű a vízgazdálkodási funkció ellátására alkalmas, ezért nem indokolt a mű megszüntetésére kötelezni, akkor sem, ha az eljárás befejezése valamilyen okból nem lehetséges.

A tavalyi év folyamán 7 db felszíni vízkivétel és ezekre települt rendszerek ellenőrzése történt meg. Mind a hét esetben megállapítható, hogy egyik rendszer sem rendelkezik érvényes vízjogi üzemeltetési engedéllyel. Ez egyrészt abból adódik, hogy a KÖVIZIG kezelésből az FVM kezelésébe adott rendszerek engedélyeit az üzemeltető nem kérte meg, másrészt a tulajdonviszonyok rendezetlensége akadályozza a kérelem benyújtását. A vízügyi felügyeleti ellenőrzések jegyzőkönyveiben az engedélyesek vállalták, hogy ezirányú kötelezettségüknek eleget tesznek.

Ellenőrzéseinkre jellemző, hogy minden esetben visszatérünk a korábbi ellenőrzéseken feltárt hiányosságok felszámolásának, előírásaink teljesítésének vizsgálatára.

Az ellenőrzések során változatlanul problémát jelentett a többszöri tulajdonosváltás, valamint a szövetkezetek átalakulása, megszűnése.

Ellenőrzéseink tapasztalatairól jegyzőkönyv, illetve leírási lehetőség hiányában emlékeztető készült.

Az ellenőrzések tapasztalatait rögzítő írásos dokumentációk minden esetben tartalmaznak a hiányosságok megszüntetésének módját, határidejét. A hiányosságok teljesítését figyelemmel kísérjük.

Az ügyfeleket a vízügyi felügyeleti ellenőrzéseken minden esetben tájékoztatjuk az őket érintő jogszabályváltozásokról, az engedéllyel összefüggő tennivalókról és elsősorban az önkéntes jogkövetésre hívjuk fel a figyelmet, mellyel megelőzhető a vízjogi kötelezés kiadása.

Dr. Igricz Mária

MHT HÍREK

A Magyar Hidrológiai Társaság Békés Megyei Területi Szervezete előadót rendez melyre szeretettel várjuk az érdeklődőket!

Április 17., 14 óra (csütörtök), KÖVIZIG Székház, Gyula, Városház u. 26.

Közigazgatási korszerűsítési törekvések. A kormányzat és a vízügyi államigazgatás kapcsolatának időszerű kérdései.

Előadó: Dr. Lúczy József

Április 22., 14 óra (kedd), KÖVIZIG Székház, Gyula, Városház u. 26.

A Hosszúfoki ártéri rész-öblözet lokalizációs mintaterv elkészítésének tapasztalatai.

Előadó: Krámer Tamás, Kisházi Péter Konrád

Május 8., 14 óra (csütörtök), KÖVIZIG Székház, Gyula, Városház u. 26.

A Maros hordalékkúp felszín alatti vízháztartásának, kitermelhető vízkészletek bemutatása a 2003. évi K+F munka alapján.

Előadó: Dr. Völgyesi István

A Víz Világnapja alkalmából rendezett ünnepélyes igazgatói értekezleten Bak Sándor igazgató kitüntetésekkel adta át az igazgatóságnál hosszú éveken át, kiemelkedő munkát végző dolgozóknak

Igazgatósági Díjban részesült:

Kiss Attila osztályvezető helyettes, Vízgazdálkodási Osztály
Mag Károly ügyintéző, Hatósági Osztály
Tokaji Istvánné osztályvezető helyettes, Gazdasági Osztály
Fazekas Imre területi felügyelő, Szarvasi Szakasz mérnökség
Sípos Imre szakasz mérnök, Szeghalmi Szakasz mérnökség

Elismerő Oklevelet kapott:

Such Pál rendszergazda, Informatikai Önálló Csoport
Albertiné Albel Mária ügyintéző, Beruházási és Vagyongazd. O.
Rác Dezső szivattyútelepi gépkarbantartó, Műszaki Biztonsági Szolgálat
Arató Lajosné, Igazgatási Osztály
Kardos Bálint gátlór, Szeghalmi Szakasz mérnökség

Megjelent a VICE 2003. évi pályázati felhívása

A 2003. évtől kezdődően megújult formában lehet a Vízügyi Céllelőirányzat támogatás (VICE) igénybevételére pályázatot benyújtani.

A VICE felhasználásának és ellenőrzésének szabályairól a környezetvédelmi és vízügyi miniszter 4/2003. (III. 7.) KvVM rendelete intézkedik. A rendelet a korábbi időszak gyakorlatához képest több módon is változtatta és korszerűsítette a VICE

pályáztatásának, elbírálásának, valamint ellenőrzésének szabályait.

A legfontosabb változások egyik részében az, hogy a VICE pályázati felhívása a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium internetes honlapján, (www.kvvm.hu) majd ezt követően a minisztérium hivatalos lapjában és még két országos terjesztésű napilapban is megjelenik, másik része pedig az az újdonság,

hogy a VICE-vel kapcsolatos pályázatok beadása folyamatosan történik, az adott év január 1. – szeptember 30. közötti időszakban. A korábbi gyakorlathoz képest változott a VICE pályázat benyújtásával kapcsolatos pályázati díjfizetés rendszere is. Megszűnt a korábbi fix pályázati díj, s helyét a támogatási igény függvényében változó pályázati díjfizetési rendszer váltotta fel. (Folytatás a 7. oldalon)

Megjelent a VICE 2003. évi pályázati felhívása

(Folytatás az 6. oldalról)

ta föl. A VICE pályázati díj az új rend szerint 5.000–100.000 forint között változik.

A VICE pályázatokat továbbra is a területileg illetékes vízügyi igazgatóságokhoz kell benyújtani. A vízügyi igazgatóság 5 munkanapon belül a pályázat előírt feltételeknek való megfelelést ellenőrzi és a pályázatokat – nyilvántartásba vétel után – véleményezésre megküldi az adott terület Területi Vízgazdálkodási Tanácsához. A Tanács 25 napon belül tájékoztatja a vízügyi igazgatóságot a pályázattal kapcsolatos szakvéleményéről. E vélemény ismeretében a vízügyi igazgatóság értékeli a pályázatot, majd mind a saját, mind a Területi Vízgazdálkodási Tanács véleményével továbbítja az Országos Vízügyi Főigazgatóság részére. Az Országos Vízügyi Főigazgatóság a pályázatokat környezetvédelmi, vízgazdálkodáspolitikai, szakmai és gazdaságossági szempontból értékeli. Ezt követően a környezetvédelmi és vízügyi miniszter által kijelölt munkabizottság két havi gyakorisággal vizsgálja át és készíti döntésre elő az adott aktuális pályázatokat, majd ezt követően a környezetvédelmi és vízügyi miniszter meghozza a VICE támogatással kapcsolatos döntését.

Az elnyerhető VICE támogatás módja vissza nem térítendő támogatás, vagy kamattámogatás, illetve visszatérítendő kamattámogatás lehet.

Fontos változás az, hogy a Környezetvédelmi Alap Célelőirányzat (KAC) szennyvíz-elvezetéssel és tisztítással kapcsolatos pénzügyi forrásai átkerültek a VICE szennyvíz-elvezetési és tisztítási beruházásainál felhasználható források közé. Ezért ez utóbbi beruházásoknak a beruházási költség %-ában elérhető maximális VICE támogatottsága a korábbi 10%-ról 30%-ra növekedett.

A VICE támogatás felső határa települési vízgazdálkodás területén 300 millió forint (itt a vízellátási beruházások maximálisan 40%, a szennyvízelvezetési és tisztítási beruházások maximálisan 30%, a szennyvízbekötő-vezetékek beruházásai 40%, a vízbázisvédelemmel kapcsolatos beruházások 20%), támogatásban részesülhetnek.

Az üzemi vízgazdálkodás területén maximálisan 30 millió forint (a belterületi vízrendezés beruházásainál – a beruházási költségre vonatkoztatva – maximálisan 40%), a térségi vízgazdálkodás területén maximálisan 10 millió forint, a beruházás költségére vetítve maximálisan 50% VICE támogatás kérhető.

A környezetvédelmi és vízügyi jellegű pályázatok pénzügyi hátterének elő-

nyösebb összehangolása valamennyi beruházás közös érdeke. Ezt a célt szolgálja a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium új pályázati felhívása és a pályázatokkal kapcsolatban azonos szemléletben kiadott új miniszteri rendelkezések rendszere is. A VICE és a KAC a 2003. évi pályázati felhívásban együttesen „ZÖLD FORRÁS” program néven került meghirdetésre.

A Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság

az első 2003. évi VICE pályázatok kiadását a jelentkező ügyfelek részére 2003. április első napjaiban megkezdte. Bízunk abban, hogy a „ZÖLD FORRÁS” program néven meghirdetett, megújított VICE és KAC pályázati rendszer egyszerűbbé, áttekinthetőbbé, összehangoltabbá és így hatékonyabbá teszi az általa támogatott vízügyes, környezetvédelmi jellegű beruházások megvalósítását.

Réti László

EZ TÖRTÉNT...

Események a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság életéből az elmúlt 50 évben

1961. évi kiváló munkájáért az igazgatóság az OVF és a MEDOSZ Dicséret Oklevelét nyerte el.

Az **1962.** tavaszi tiszai árvízvédekezésben tanúsított helytállásért Kurta József igazgató Munka Érdemérem kitüntetését, öt dolgozó – köztük Nagy György főmérnök és Galbáts Zoltán technikus – Vízgazdálkodás Kiváló Dolgozója kitüntetését kapott, más dolgozók – köztük Takács Lajos főmérnök és Dékány Ignác gáttör – Főigazgatói Dicséretben részesültek.

1962. december 31-ig az alábbi vízműtársulatok alakultak meg:

- Szeghalmi Törpevízmű Társulat,
- Békési Vízműtársulat,
- Gyulai Városi vízműtársulat.

1964-ben újraszabályozták a vízügyi igazgatóságok működési területét és működési vonalait.

A **működési terület** vonatkozásában jelentős változás, hogy akkor alakult ki a Berettyó és a Hortobágy-Berettyó között a ma is érvényes északi határ, ezen a részen gyarapodott az igazgatóság területe Ecsegfalva, Kertéssziget, Bucsa, Füzesgyarmat települések területével, illetve azok egy részével. Változatlanul nem tartozott azonban az igazgatósághoz az akkor a jelenleginél lényegesen kisebb területű Szarvasi Szakasz mérnökség.

A **működési vonalak** máig időtálló módon lényegében akkor alakultak ki. Ez szinte maradéktalanul érvényes a folyószabályozási működési vonalakra. Az árvízvédelmi működési vonalak tekintetében a maihoz képest annyi az eltérés, hogy nem tartozott ide a Hármas-Körös bal oldali fővédvonalnak az akkori Szarvasi Szakasz mérnökség területére eső része (Endrődtől lefelé).

1954–56 között kilenc, 1963-ban hét,

1964-ben 2 lakásos szolgálati lakást épített meg a Vízügyi Igazgatóság a Vízgépészeti Vállalattal közösen Gyulán (6)

1960–63 között kiépült a Sebes-Körös és a Hármas-Körös jobb oldalán a körösladányi öntöző rendszer. A beruházás teljes megvalósításával az öntözőrendszer 8556 kh területre biztosítja a szükséges öntözővizet. (6)

1954–1963 között építési beruházásra fordított összegek szakágazonként. (6)

Árvízvédelem	1.887 millió Ft
Belvízvédelem	73.351 millió Ft
Folyószabályozás	4.637 millió Ft
Mg. vízhasznosítás	22.712 millió Ft
Magasépítés	8.041 millió Ft
Egyéb építés	6.307 millió Ft

1960. június 26-án, vasárnap 200 középiskolás fiatal jelenlétében húzták fel Béli megyerén a táborzászlót. A tábor keretében megépült a IV.-6-1. jelű belvízcsatorna, amelynek hossza ötezer méter. A kitermelendő földmennyiség körülbelül 18 ezer köbméter. A létesítendő csatorna vízgyűjtő területe 3700 katasztrális hold. A KISZ-fiatalok által a nyolc hetes táborban elvégzett munka kb. 600 ezer forintot tett ki. A béli megyeri terület belvízrendezésének gerincét képezi.

1952-ben Bukarestben megkötött Magyar–Román Vízügyi Egyezmény alapján közös beruházási költséggel 1952–1962. években megvalósult a Magyar–Román belvízrendszer. A 90.000 mFt költséggel megvalósult beruházás keretén belül számos csatorna bővítésére műtárgyak építésére és az alábbi torlati szivattyútelepek építésére került sor:

- a) Hosszúfoki szivattyútelep
- b) Malomfoki szivattyútelep
- c) Fokközi szivattyútelep
- d) Nagytóti szivattyútelep

Hidrometeorológia

Március hónapot az évszakhoz képest hideg, az átlagosnál jóval szárazabb időjárás jellemezte.

A hőmérséklet alakulásában a szélsőségek domináltak. Napközben 2 °C és 21 °C közötti, míg a hajnali órákban +6 °C és -7 °C körüli hőmérsékleteket regisztráltak.

A havi középhőmérséklet 4,3 °C volt, amely – összességében – 0,8 °C-al elmaradt az ilyenkor szokásostól.

Az igazgatóság területén az elmúlt hónapban átlagosan 6,9 mm csapadék hullott. Ez az érték – lényegesen – 26,1 mm-el alacsonyabb az erre az időszakra jellemző átlagnál.

A csapadékmérő állomások közül a legnagyobb csapadékmennyiséget – 17,1 mm-t – Eleken mérték, míg a legkevesebb csapadék – 2,6 mm – Békésszent-andráson volt.

A csapadék egy része hó formájában hullott. A hónap első harmadában még összefüggő hótakaró volt, amelynek vastagsága 10–30 cm között változott.

Mérhető csapadékokat nyolc alkalommal regisztráltunk.

Területünkön 2002. november 1. és 2003. március 31-e közötti időszakban, átlagosan 204,8 mm volt a lehullott csapadék mennyisége, amely 26,9 mm-el magasabb a sokéves átlagnál.

A havonként lehullott csapadékmennyiségek és a sokéves átlag alakulása az alábbi:

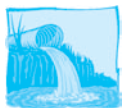
	nov.	dec.	jan.	febr.	márc.	össz.
sokéves átlag (mm)	46,8	39,0	29,3	29,8	33,0	177,9
tárgyi időszak (mm)	34,6	41,6	79,3	42,4	6,9	204,8
eltérés az átlagtól (mm)	-12,2	+2,6	+50,0	+12,6	-26,1	+26,9

Március hónapban a talajvíz – a vizsgált kutak adatai alapján – a sokéves átlagnál kissé magasabban helyezkedett el.

November hónaptól napjainkig emelkedő tendenciát mutat.

A talajvíz a terepszint alatt 110–440 cm között ingadozott. **Török Jánosné**

Vízminőség

Országos és regionális törzshálózati mintahelyek vízminőségi osztályba sorolása a VM adatbázis adatai, az MSZ 12749 szabvány alapján.

A vízvizsgálatokat a Körös-vidéki Környezetvédelmi Felügyelet végzte.

Minősítési időszak 2003. március 1. – március 31. Mintaszám: 2	A.	B.	C.	D.	E.
Mintavételi hely					
Fehér-Körös Gyulavári 9,3 fkm	III	II	III	II*	III
Fekete-Körös Sarkad 16,1 fkm	III	II	III	II*	II
Kettős-Körös Békés d.f. 116,7 fkm	III	II	–	II*	IV
Kettős-Körös M.berény kh. 103,9 fkm	III	III	II	II*	III
Sebes-Körös Körösszakál 59,4 fkm	II	III	II	II*	II
Sebes-Körös K.ladány 10,10 fkm	III	III	–	II*	IV
Hármas-Körös Gyoma 79,3 fkm	III	III	II	II*	III
Hármas-Körös B.szentandrás 48,0 fkm	IV	III	–	III*	II
Élővíz-csatorna Veszely 24,2 fkm	IV	V	–	II*	IV
Élővíz-csatorna Békés tork.	IV	V	II	IV*	IV

Jelmagyarázat:

- A csoport: az oxigénháztartás jellemzői
- B csoport: nitrogén és foszforháztartás jellemzői
- C csoport: mikrobiológiai jellemzők
- D csoport: mikroszennyezők toxicitás
- E csoport: egyéb jellemzők
- * szerves mikro-szennyezők vizsgálata nélkül

Vízminőségi kárelhárítás

2003. március 17-én a Sarkad-Kötegyáni útról leágazó Méhkeréki bekötő úton felborult egy műtrágyát szállító jármű. A teherautó 25 t zsákos granulált műtrágyát (ammóniumnitrátot) szállított. A szállítmány egy része az út mellett húzódo kizárólagos állami tulajdonú Ósiréti belvízcsatornába került. A csatornába került szennyeződés lokalizálását, a vízminőségi kárelhárítás műveleti végrehajtását igazgatóságunk, március 17-én 13.30-tól március 18-án 10 óráig érvényben lévő III. fokú vízminőségi kárelhárítási készültség keretén belül végezte.

Dr. Vasas Ferencné

Hidrológia

A Körösök hegyvidéki vízgyűjtő területén március elején jelentős víztartalma hó volt. A 600 m alatti magasságú területeken lévő hó szakaszos olvadásából folyóinakon 3-ával kezdődően kisebb árhullámok sora vonult le, majd 12-ével kezdődően a magasabb területeken lévő hó is olvadni kezdett, s eső is hullott.

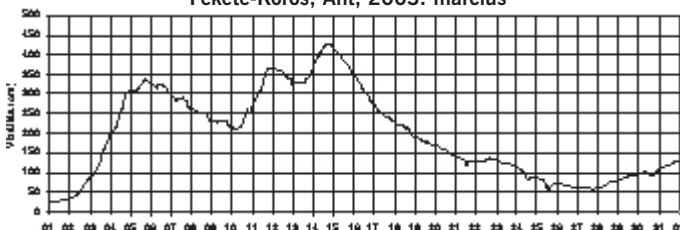
Az árhullámok ezúttal a Berettyón voltak a legjelentősebbek. Szeghalomnál 12-én estétől 20-án reggelig I. fokú árvízvédelmi szint feletti volt a vízállás. (A legmagasabb tetőzés 371 cm volt, 15-én estétől 16-án reggelig.) A Sebes-Körös alsó szakaszán, Körösladánynál 14-én estétől 17-én hajnalig mértek I. fokú árvízvédelmi szint feletti vízállást.

A KÖVIZIG működési területéhez tartozó többi folyószakaszon az árhullámok I. fokú árvízvédelmi szint alatt vonultak le.

Március 26-áig lassú apadás következett, majd a nappali felmelegedés következtében ismét erősödött az olvadás, s a hónap végéig lassú ütemben emelkedett a Románia területéről érkező víz mennyisége. A hónap utolsó napjára már a Hármas-Körös alsó szakaszán is megállt az apadás.

Az árhullámok hosszu ideig akadályozták az összegyülekező belvíz gravitációs levezetését és az Élővíz-csatorna vízfrissítését.

Fekete-Körös, Ant, 2003. március

A jég a Körösök magyarországi szakaszán március 4-ére olvadt, a Berettyón 12-éig, a Hortobágy-Berettyón 14-éig tartott ki. A csatornarendszerben még néhány napig megmaradt. Az összefagyott vízínóvényzet és az úszó jég sok helyen nehezítette a belvizek levezetését és az átemelő szivattyúk üzemeltetését.

Március végére már csak a 700 m feletti vízgyűjtő-részeken maradt hó, ott azonban még mindig számottevő – pl. Biharfüreden 133 mm – víztartalommal.

Néhány jellemző állomás vízhozam értéke március 31-én:

		(m ³ /s)
Fehér-Körös,	Gyula	17,6
Fekete-Körös,	Sarkad-Malomfok	37,8
Kettős-Körös,	Békés	50,9
Sebes-Körös,	Körösszakál	40,6
Sebes-Körös,	Körösladány	42,7
Berettyó,	Szeghalom	17,2
Hármas-Körös,	Gyoma	106,0
Hármas-Körös,	Kunszentmárton	101,0

Czakó András

F.: KÖVIZIG 5700 GYULA, Városház utca 26.

Díj hitelezve
Közüeti Postahivatal
GYULA 1. 5701

NYOMTATVÁNY

KÖRÖS-VIDÉKI
hírlevél

Kiadó: Körös Vidéki Vízügyi Igazgatóság. Felelős kiadó: **Bak Sándor** igazgató

Szerkesztő: **Cserkúti Andrásné**

5700 Gyula, Városház utca 26. Tel.: 66/526-400*, Fax: 66/526-407 E-mail: kovizig@kovizig.hu, www.kovizig.hu

Megjelenik havonta 600 példányban

Kiadvány-szerkesztés: Kovács Sándor. Nyomtatás: Rotapress Bt. Gyula, telefon: 06-60/301-522